Місячний Економічний Моніторинг України

№8 (190), серпень 2016 року

Резюме

Тема місяця: ПВЗВТ

Політика: У липні подовжилося загострення бойових дій на Донбасі. Збройні сили України повідомили про сильні обстріли та важкі втрати.

Реальний сектор: Промислове виробництво в червні скоротилось на 3,4% дпр через страйк на залізниці на окупованій території Донбасу, ефект статистичної бази та низький попит.

Енергетичний сектор: Україна продовжує відчувати складнощі з постачанням вугілля.

Транспорт: Україна просунулась в лібералізації повітряних сполучень.

Сільське господарство: Валове сільськогосподарське виробництво в липні зросло на 2,1% дпр завдяки високому врожаю рослинних культур.

Зовнішній сектор: Рахунок поточних операцій у червні був у профіциті на рівні 0,2 млрд дол. США порівняно з дефіцитом у 0,3 млрд дол. США у червні 2015 року.

Фіскальна політика: Темпи приросту доходів Зведеного бюджету сповільнились в липні передусім через падіння неподаткових надходжень.

Соціальна політика: У червні зросла кількість домогосподарств, які звернулись за субсидіями з оплати житлово-комунальних послуг, через запроваджене та заплановане надалі підвищення тарифів на комунальні послуги.

Ринок праці: Зростання реальної заробітної плати у червні пришвидшилося до 17,3% дпр завдяки сповільненню інфляції.

Монетарна політика: Споживча інфляція прискорилась до 7,9% дпр у липні проти 6,9% дпр в червні.

Обмінний курс: У липні вплив послаблення валютного контролю, найімовірніше, було нівельовано позитивною динамікою експортних надходжень.

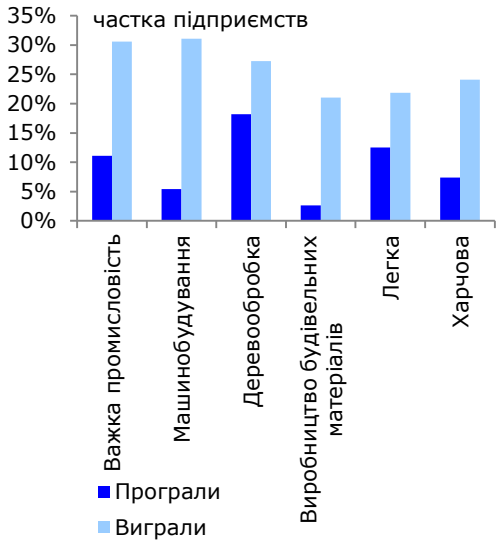
Державний борг: Протягом першої половини 2016 року державний борг зріс на 6,1% у гривневому еквіваленті або на 2,5% в еквіваленті дол. США

Тема місяця: ПВЗВТ

Виграш від створення ПВЗВТ з ЄС

У січні 2016 року почали діяти положення поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі (ПВЗВТ) між Україною та ЄС, що є частиною Угоди про асоціацію, підписаної в червні 2014 року. Запровадження ПВЗВТ призвело до зниження ввізних мит в Україні для товарів ЄС. Водночас українські експортери вже раніше отримали лібералізований доступ до ринку ЄС завдяки автономним торговельним преференціям (АТП) з боку ЄС, які діяли протягом двох попередніх років. Цього року тарифний захист ринку ЄС для українських експортерів суттєво не змінився, оскільки відповідно до АТП для них вже раніше діяли ввізні мита та тарифні квоти в ЄС, передбачені в Угоді для першого року дії ПВЗВТ. Тому здобутки у 2016 році можна очікувати за рахунок використання раніше невикористаних можливостей (через низький попит в ЄС, невідповідність стандартам ЄС), а також завдяки зниженню нетарифних бар'єрів до ринку ЄС.

Вплив ПВЗВТ на розвиток підприємств

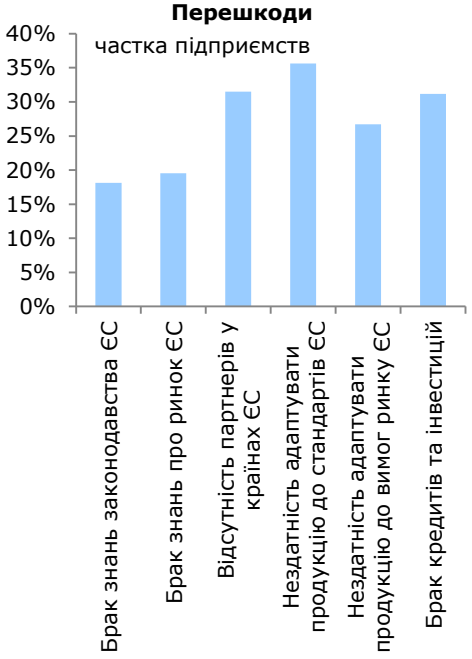
Джерело: опитування ІЕД

Відповідно до результатів Опитування українських промислових підприємств, яке проводив Інститут економічних досліджень та політичних консультацій у травні 2016 року, 30,8% промислових підприємств повідомили, що вони виграли внаслідок запровадження ПВЗВТ. 8,2% керівників підприємств відповіли, що здобутки від ПВЗВТ є для них суттєвими. Лише 10,1% компаній повідомили, що вони втратили від лібералізації торгівлі з ЄС. Решта компаній зазначили відсутність впливу ПВЗВТ на їхню діяльність. Найбільше виграли великі компанії.

Близько 31% компаній машинобудування та важкої промисловості повідомили, що вони виграли від запровадження ПВЗВТ. Виграли також 24% виробників харчової продукції. Зокрема, кілька виробників молочної продукції отримали дозвіл експортувати продукцію на європейський ринок. В цілому, ПВЗВТ вже дозволила 32,2% компаній розпочати або збільшити експорт їх продукції на ринок ЄС (40,9% компаній машинобудування, 30,8% виробників харчової продукції). 24,1% компаній повідомили про початок кооперації з компаніями ЄС, що важливо для їх розвитку. Крім того, 14,7% компаній збільшили імпорт проміжних або/та кінцевих товарів, які стали доступнішими.

Водночас керівники компаній зазначають ряд чинників, які не дозволять повністю скористатись перевагами ПВЗВТ. Зокрема, це стосується неспроможності компаній швидко адаптувати їх продукцію до стандартів ЄС (близько 30% компаній). Реформа технічного регулювання, яку було активно розпочато Міністерством економічного розвитку та торгівлі у 2015 році та надалі впроваджено у 2016 році, повинна допомогти компаніям в цьому питанні. Зокрема, Україна наростаючими темпами ухвалює європейські стандарти. Разом з тим, зміни технології та стандартів вимагають фінансування, тоді як велика частка компаній зазначають низьку ліквідність та обмежений доступ до кредитів одними з основних перешкод для їх розвитку.

Перешкоди

Джерело: опитування ІЕД

Одна третина компаній звітують про відсутність партнерів в країнах ЄС, що не дає можливості скористатись перевагами ПВЗВТ. Близько 20% компаній зазначили, що вони не мають достатніх знань про законодавство ЄС або/та про ринок ЄС. Тому уряду варто посилити заходи із сприяння розвитку експорту.

Найбільший ризик від запровадження ПВЗВТ компанії вбачають у посиленні конкуренції з боку імпорту з ЄС, оскільки зниження ввізних мит для товарів з ЄС робить їх конкурентоспроможнішими на ринку України. Відповідна частка підприємств, які наголошують на такому ризику, варіюється від 26% для машинобудівних компаній до 49% компаній легкої промисловості.

Близько 20% компаній вбачають ризик у необхідності відповідати новим стандартам, які найчастіше є вищими, для успішної конкуренції як на українському, так і європейському ринках. Крім того, 19% компаній побоюються збільшення конкуренції за робочу силу, що призведе до вищих видатків на оплату праці. Лише 6,5% компаній побоюються санкцій з боку Росії: така невелика частка, найвірогідніше, пов'язана із вже високим рівнем заборони імпорту українських товарів Росією.

В цілому, відповідно до опитування Інституту вплив ПВЗВТ є позитивним для українських промислових компаній. Бізнес виграв від більшого доступу до ринку ЄС та отримав можливість дешевше імпортувати інвестиційні товари. Все ж, бізнес виграє від ефективної стратегії уряду щодо сприяння експорту. Макроекономічна стабільність, більш сильна банківська система та нещодавнє зниження облікової ставки НБУ, як очікуємо, повинно поліпшити доступ компаній до кредитів, що сприятиме зростанню інвестицій.

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Втрати на війні зростають

Війна на Донбасі. У липні подовжилося загострення бойових дій на Донбасі. Збройні сили України повідомили про сильні обстріли та важкі втрати. За даними Прес-центру АТО, у липні було вбито 41 військового, а 188 військових були поранені внаслідок бойових дій. Об'єднані російсько-сепаратистські сили інтенсивно обстрілювали житлові райони. Найбільше вони вели атаки по містах Мар'їнка та Авдіївка. Управління Верховного комісара ООН з прав людини (УВКПЛ) зафіксувало 73 жертви серед цивільного населення України у липні, у тому числі 8 померлих та 65 поранених осіб. Протягом останнього тижня липня Спеціальна Моніторингова Місія ОБСЄ зафіксувала збільшення порушень режиму припинення вогню на 25% порівняно із попереднім тижнем. Посол США в Україні Джеффрі Пайєтт пов'язав погіршення ситуації на Донбасі із новими поставками військового обладнання із Росії, що здійснювалось для розпалювання конфлікту. 107 українців залишаються полоненими та заручниками на окупованих територіях.

ЗМІ. 20 липня 2016 року було вбито відомого журналіста-розслідувача Павла Шеремета у вибуху автомобіля у Києві. Народжений в Білорусі, П. Шеремет останнім часом працював в Україні. Він був виконавчим директором та автором статей сайту журналістських розслідувань «Українська правда» та вів програму на київському радіо «Вєсті». П. Шеремет був відзначений нагородами за свою журналістську діяльність та підтримував територіальну цілісність України, права людини і свободу слова.

Українська влада засудила вбивство Павла Шеремета, а Національна поліція створила оперативну групу для розслідування злочину. Іноземні держави та міжнародні організації закликали до розслідування вбивства Павла Шеремета та наголосили на погіршенні середовища для діяльності журналістів в Україні. Україну було оцінено як «частково вільну» державу у щорічному звіті «Свобода у світі у 2016 році» організації «Фрідом хауз» та як «частково вільну» у звіті «Свобода преси у 2016 році» цієї ж організації.

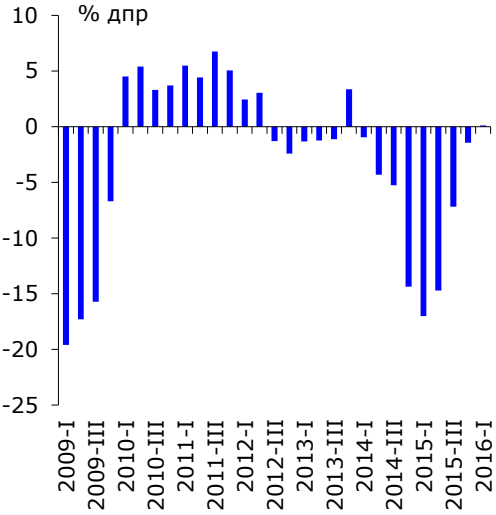
Проміжні вибори. 17 липня 2016 року відбулися проміжні вибори до Верховної Ради України у семи одномандатних виборчих округах. Вибори було призначено у зв'язку з потребою замінити сім депутатів Верховної Ради через те, що шістьох з них було призначено на офіційні посади, а один помер в результаті нещасного випадку. Переможці виборів представляють політичні партії «Батьківщина», УКРОП та «Наш край», а ще два переможці були самовисуванцями, яких підтримував Блок Петра Порошенка. У результаті двоє депутатів, ймовірно, приєднаються до фактичної правлячої парламентської коаліції Блоку Петра Порошенка та партії «Народний фронт».

Теперішню виборчу систему, за якої половину депутатів Парламенту обирають на одномандатних округах, в Україні критикують як таку, що сприяє купівлі голосів у регіонах. Міжнародні спостерігачі визнали проміжні вибори переважно позбавленими порушень та маніпуляцій, хоча було зазначено, що окремі кандидати та партії скористалися із недоліків у виборчому законодавстві.

МВФ. У липні 2016 року Україна не отримала третього траншу кредиту Міжнародного валютного фонду за програмою розширеного фінансування (EFF). Як зазначив речник МВФ, Фонд обговорить питання кредиту Україні восени, коли відновиться робота Верховної Ради України, але він не назвав конкретної дати. Міністр фінансів України Олександр Данилюк сказав, що затримка відбувається «з технічних причин». Він очікує, що наступний транш кредиту буде надано до кінця жовтня.

Населення (без Криму): 42,7 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 19%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 10%
Інвестиції/ВВП: 14%
Експорт: Росія 18%, ЄС 32%
Імпорт: Росія 23%, ЄС 39%

Динаміка реального ВВП

Джерело: Держстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Реальний сектор: Скорочення промислового виробництва

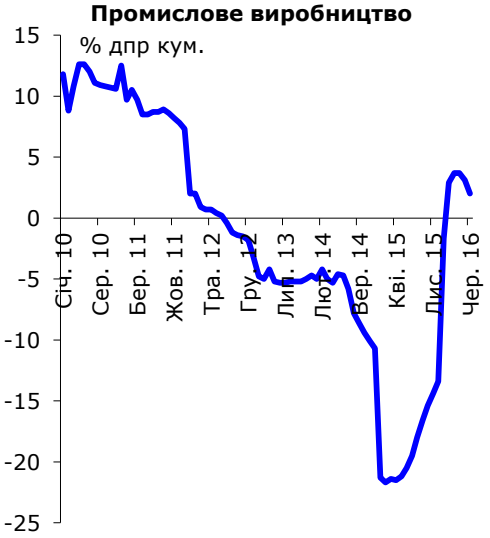
Секторальні тенденції. Промислове виробництво в червні впало на 3,4% дпр, тоді як воно зросло на 0,2% дпр в травні. Основною причиною став страйк на залізниці на окупованій частині Донбасу. В результаті промислове виробництво в Донецькій області скоротилось на 9,2% дпм, а в Луганській області на 41% дпм. Іншими причинами падіння були ефект статистичної бази та низький попит. Слабкий попит спричинив падіння виробництва споживчих товарів тривалого користування на 9,5% дпр, а інших споживчих товарів на 2,8%% дпр.

Зростання в будівництві у червні сповільнилось до 4,7% дпр з 5,6% дпр в травні через ефект статистичної бази. Нежитлове будівництво та будівництво інфраструктурних об'єктів суттєво зросло порівняно із попереднім місяцем.

У червні темпи зростання роздрібної торгівлі підприємств пришвидшились до 5,0% дпр порівняно із 4,4% дпр у травні. Це пов'язано із зростанням заробітної плати, а також поліпшенням споживчих настроїв.

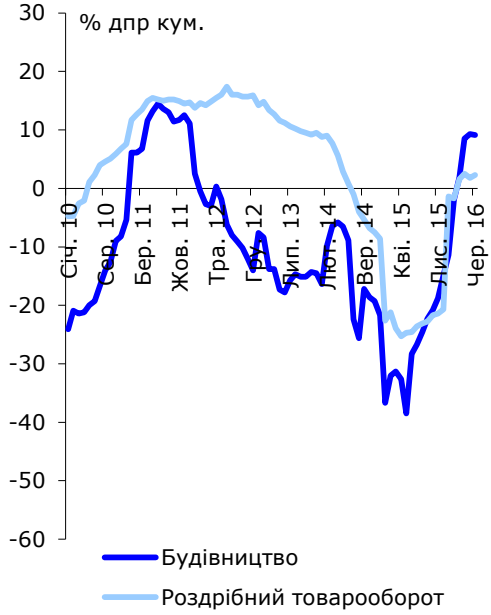
Держстат публікує інформацію без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Промислове виробництво

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

Тенденції реального сектору

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

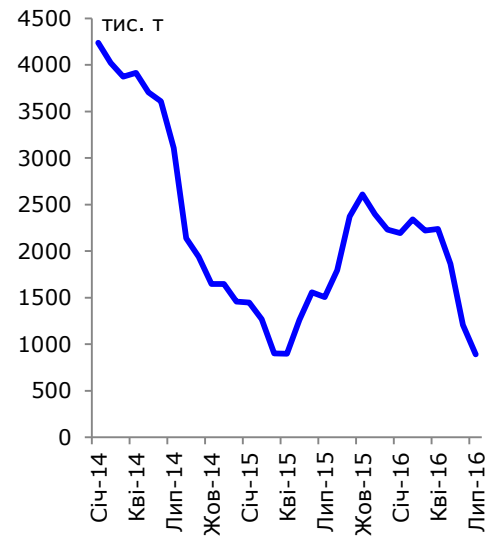
Енергетика: Україна досі залежить від вугілля з окупованої території на Донбасі

Вугілля. Україна продовжує відчувати складнощі з постачанням вугілля. До 1 серпня запаси вугілля на електростанціях скоротились на 20% дпм (падіння на 16% дпр) до 1,3 млн тон, причому запаси вугілля газової групи скоротились на 25% дпм, а антрациту й вугілля марки Т на 8% дпм. Падіння було спричинене припиненням постачань з окупованих територій на сході України, в основному, через страйки на залізниці на окупованих територіях. Станом на 31 липня 13 енергоблоків ТЕС загальною потужністю 3367 МВт були поза резервом через відсутність антрациту. Після відновлення залізничного сполучення зі сходом електростанції повинні будуть прискорити постачання вугілля або навіть розпочати імпорт вугілля, щоб задовольнити попит в електроенергії.

Газ. 27 липня Yuzgas B.V. було оголошено переможцем конкурсу на залучення інвестора для реалізації угоди про розподіл продукції для Юзівської площі сланцевого газу. Конкурс було оголошено у жовтні 2015 року, коли нідерландська Shell вийшла з проекту через *force majeure* (окупацію Росією сходу України). Yuzgas B.V. зареєстровано 14 червня, 2016 року зі статутним капіталом 1000 євро, 100% компанії належить Emerstone Energy Fund з Люксембургу. Emerstone Energy Fund управляє активами на суму біля 400 млн дол. США та надав фінансові гарантії Yuzgas. Запаси газу Юзівської ділянки оцінюються в 4,1 трлн кубометрів газу. Shell попередньо оцінював необхідні інвестиції в розробку ділянки в 10 млрд дол. США.

Електроенергія. Кабінет Міністрів 13 липня затвердив Програму розвитку гідроенергетики до 2026 року, яка передбачає збільшення встановленої потужності ГЕС в Україні в 1,6 разів до 9,5 ГВт. Програма включає добудову Дністровської та Ташликської ГАЕС, будівництво Каневської, Каховської ГЕС та Верхньодністровського каскаду ГЕС. Вартість програми складає 83,7 млрд грн, з яких 48,7 млрд грн передбачено залучити від міжнародних фінансових організацій.

Запаси вугілля на ТЕС, ТЕЦ

Джерело: Міністерство енергетики

Транспорт. Лібералізація повітряного сполучення

Авіація. Україна та Литва погодились зняти всі обмеження на повітряне сполучення між країнами, зокрема, по кількості пунктів вильоту/прильоту. Україна також очікує лібералізувати повітряне сполучення з Молдовою протягом наступних місяців на умовах Угоди про відкрите небо між Молдовою та ЄС, яка передбачає збільшення частот для українських авіаперевізників. Цього року

Україна вже зняла обмеження на польоти з Естонією, Вірменією, Італією та Польщею.

Дороги. Українські морські порти підтримали Міністерство інфраструктури в його боротьбі з перенавантаженням на дороги. Зокрема, Херсонський, Одеський та Бердянський морські порти і спеціалізований морський порт «Октябрьськ» заборонили в'їзд вантажівок, що перевищують вагові нормативи. Міністерство вважає перенавантажені вантажівки основною причиною руйнування доріг в Україні. Обмеження на вагу вантажівок складає 40 тонн для міжнародних, національних, регіональних та територіальних автомобільних доріг. Також існує заборона на рух автотранспорту загальною масою понад 24 тонни з навантаженням 7 і більше тонн на вісь за температури повітря +28°С і вище в денну пору доби.

Сільське господарство: Очікують на хороший урожай

Виробництво. Валове сільськогосподарське виробництво в липні зросло на 2,1% дпр. Виробництво зернових зросло на 11,5% дпр завдяки ранньому початку урожаю зернових у порівнянні з попереднім роком. Також, завдяки сприятливій погоді урожай пшениці, ячменю, жита та вівса зріс відповідно на 11,1% дпр, 13,1% дпр, 6,0% дпр та 16,2% дпр.

Зростання виробництва продукції рослинництва нівелювало скорочення виробництва продукції тваринництва. Виробництво м'яса скоротилося на 1,3% дпр, виробництво молока скоротилося на 2,7% дпр. Скорочення виробництва яєць на 9,7% дпр передусім було зумовлено зниженням обсягів експорту. Зокрема, виникли проблеми із сертифікацією продукції призначеної на експорт в Об'єднані Арабські Емірати (30,1% експорту яєць у 2015 році). Крім того, Ізраїль заборонив імпорт українських яєць (у 2015 році частка Ізраїлю експорті яєць становила 3,2%).

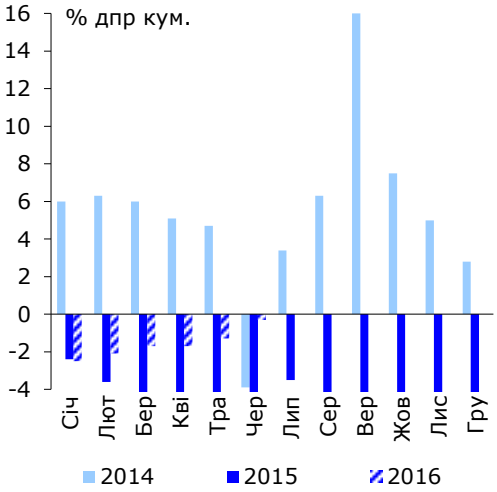
Зовнішній сектор: Баланси рахунку поточних операцій та фінансового рахунку були профіцитними

Рахунок поточних операцій. Рахунок поточних операцій у червні був у профіциті на рівні 0,2 млрд дол. США порівняно з дефіцитом у 0,3 млрд дол. США у червні 2015 року, оскільки вищий дефіцит торгівлі товарами було нівельовано нижчим відтоком первинних доходів. Сальдо первинних доходів було додатнім у 0,1 млрд дол. США. Профіцит торгівлі послугами лишився на рівні 0,1 млрд дол. США, а профіцит вторинних доходів становив 0,3 млрд дол. США.

Зниження експорту товарів пришвидшилось до 8,3% дпр (порівняно з падінням у 2,3% дпр у травні). Експорт мінеральної продукції знизився на 27,2% дпр (порівняно зі зростанням на 8,4% дпр у травні) через нижчу ціну на залізну руду. Експорт харчової продукції зріс на 7,1% дпр (порівняно з 11,1% дпр у травні) через вищі поставки олії та експорт зерна на рівні минулого року, а також вищі ціни, але ефект статистичної бази уповільнив зростання. Зниження експорту продукції машинобудування уповільнилось до 10,4% дпр завдяки поставкам турбореактивних двигунів у Індію. Експорт металургійної продукції впав на 11,1% дпр через нижчий попит. Зниження експорту хімічної продукції пришвидшилось до 39,4% дпр через ефект статистичної бази. Експорт послуг знизився на 2,3% дпр (порівняно зі зростанням на 5,0% дпр у травні) через нижчий експорт подорожей.

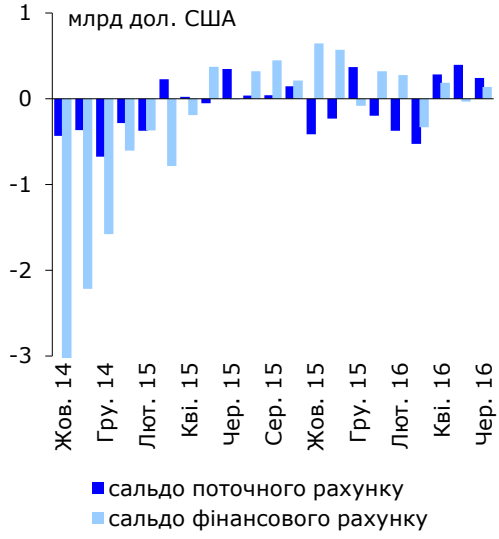
Зниження імпорту товарів уповільнилось до 2,4% дпр з 8,1% дпр у травні завдяки меншому скороченню імпорту мінералів (на 43,2% дпр порівняно з 57.9% дпр у травні). Це було наслідком вищого імпорту сирої нафти (імпорт природного газу був близьким до нуля). Зростання немінерального імпорту уповільнилось до 14,4% дпр (порівняно з 19,7% дпр у травні). Імпорт послуг зріс на 4,6% дпр завдяки більшій кількості подорожей.

Сільськогосподарське виробництво

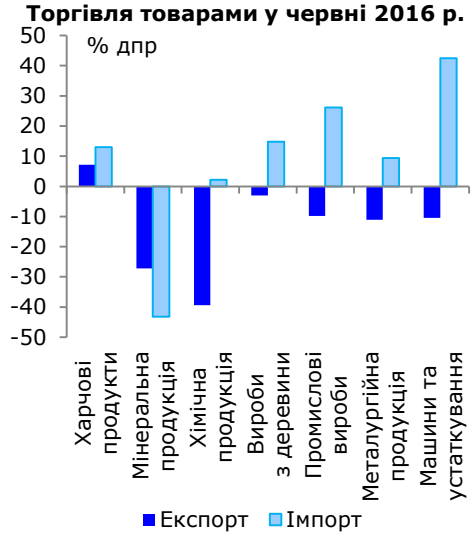
Джерело: Держстат

Платіжний баланс

Джерело: попередні оцінки НБУ

Торгівля товарами у червні 2016 р.

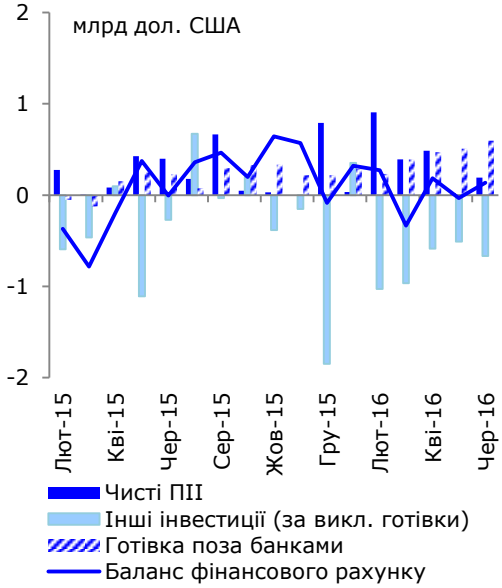
Джерело: попередні оцінки НБУ

Фінансовий рахунок. Баланс фінансового рахунку у червні був додатнім (0,1 млрд дол. США) передусім завдяки притоку ПІІ. Чистий притік ПІІ становив 0,2 млрд дол. США (83% ПІІ було спрямовано до банківського сектору). Сектор державного управління все ще не мав успіху у залученні зовнішнього фінансування. Банки виплатили 0,1 млрд дол. США довгострокових позик. Суттєвого руху зовнішнього боргу або торгових кредитів реального сектору не відбувалось. Іноземна готівка поза банками скоротилась ще на 0,6 млрд дол. США, оскільки гривня була стабільною.

Перша половина 2016 року. У першій половині 2016 року дефіцит рахунку поточних операцій зріс до 0,2 млрд дол. США (порівняно з 0,1 млрд дол. США у першій половині 2015 року). Дефіцит торгівлі товарами зріс до 2,0 млрд дол. США, тоді як профіцит торгівлі послугами знизився до 0,5 млрд дол. США. Чистий відтік доходу від інвестицій суттєво скоротився через реструктуризацію виплат за облігаціями. Водночас чистий притік приватних грошових переказів лишився на рівні попереднього року. Експорт товарів знизився на 11,9% дпр з найбільшим падінням експорту хімічної продукції (на 35,5% дпр), металургійної продукції (на 23,5% дпр) та мінеральної продукції (23,1% дпр). Експорт продовольства зріс на 3,3% дпр через вищий експорт олії та зернових. Імпорт товарів знизився на 8,9% дпр в основному через падіння імпорту мінеральної продукції (на 52,1% дпр). Імпорт решти продукції зріс з найбільшим зростанням для продукції машинобудування (39,7% дпр). Експорт послуг знизився на 3,4% дпр, тоді як імпорт послуг зріс на 4,0% дпр.

Профіцит фінансового рахунку у першій половині 2016 року складав 0,5 млрд дол. США (порівняно з дефіцитом у 1,6 млрд дол. США у першій половині 2015 року). Чистий притік ПІІ зріс до 2,0 млрд дол. США з 1,3 млрд дол. США у той же період 2015 року. Чисте погашення боргу та торгових кредитів реального сектору зменшилось. Іноземна готівка поза банками скоротилась на 2,5 млрд дол. США (порівняно з 0,3 млрд дол. США у 2015 році).

Рахунок фінансових операцій

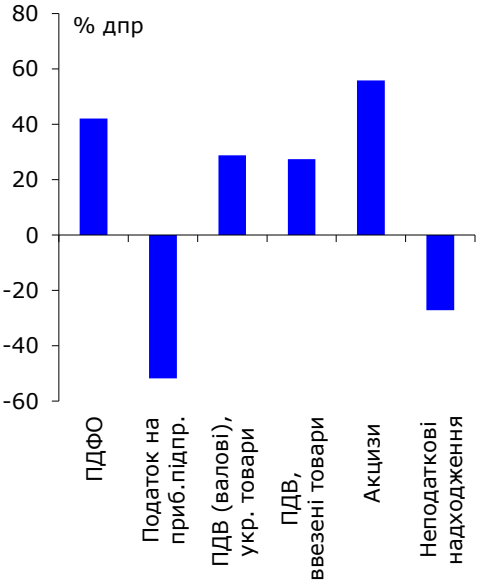
Джерело: НБУ

Фіскальна політика: Зростання доходів

Доходи. За попередніми даними Державного казначейства доходи Зведеного бюджету в перші сім місяців року зросли на 11,6% дпр до 382 млрд грн. Звітоване ДФС збільшення збору ПДВ із ввезених товарів та чистих доходів від внутрішнього ПДВ становило близько 30% дпр і пояснювалось інфляцією та більшими продажами в номінальному вираженні. Відшкодування ПДВ різко зросло на 44% дпр передусім внаслідок поновлення права експортерів зерна на відшкодування. Вищі заробітні плати, оподаткування пенсій та більші депозити сприяли зростанню доходів від ПДФО на 31,8% дпр. Вище споживання та більші ставки сприяли зростанню надходжень від акцизів. Доходи від ППП зросли завдяки поліпшенню фінансових результатів компаній. Доходи від ПДВ, ППП, ПДФО та акцизів були вищими, ніж заплановані на цей період. Неподаткові надходження до Державного бюджету (за виключенням трансферту НБУ) впали на 17% дпр, а трансферт прибутку НБУ (запланований на цей період у 19 млрд грн) так і не було надано через відсутність кворуму в Раді НБУ.

Видатки. Видатки Зведеного бюджету в червні зросли на 19,0% дпр (18,0% дпр в травні). Підвищення заробітних плат працівникам бюджетних секторів та державним службовцям призвели до підвищення видатків на оплату праці на 22,0% дпр (незважаючи на зниження ставки єдиного соціального внеску). Витрати на соціальний захист зросли на 43,1% дпр через стрімке підвищення трансферту Пенсійному фонду. Видатки на обслуговування боргу скоротились на 19,5% дпр через реструктуризацію боргу. Зростання капітальних видатків, які становили 5,6% сукупних видатків, сповільнилось до 55,4% дпр з 89,5% дпр у травні.

Зростання доходів Зведеного бюджету у червні 2016 року

Джерело: звіт Державного казначейства

Дефіцит. В цілому, дефіцит Зведеного бюджету різко зріс до 11,3 млрд грн в першому півріччі (3,8 млрд грн в січні-травні). Його було профінансовано за рахунок запозичень, тоді як приватизаційні надходження були майже нульові.

Велику приватизацію так і не було розпочато в липні, коли на аукціон було виставлено Одеський припортовий завод (ОПЗ) через брак покупців. Провал аукціону можна пояснити кількома чинниками: високою стартовою ціною, судовими справами по відношенню до заводу, а також законодавчою нормою, яка забороняє будь-якій компанії навіть з найменшою часткою у власності афілійованої з Росією особою брати участь в приватизації. Уряд може переглянути умови аукціону і знову виставити ОПЗ на продаж восени.

Баланс коштів на Єдиному казначейському рахунку

* на початок місяця
Джерело: Державне Казначейство

Соціальна політика: Вище покриття житлово-комунальними субсидіями

В червні кількість домогосподарств, які звернулись по отримання субсидії на відшкодування видатків на житлово-комунальні послуги, зросла через вже впроваджене та заплановане підвищення тарифів на комунальні послуги. В цілому, 4,6 млн домогосподарств (30,8% всіх домогосподарств) отримували субсидії в червні. 36,6% домогосподарств, які отримують субсидії, складались із трьох та більше осіб, тоді як 35,2% становили домогосподарств з однієї особи. Це означає ліпшу адресність субсидій до бідного населення, оскільки дані свідчать, що сім'ї з дітьми більш ймовірно стикнуться із бідністю.

У січні-червні фінансування житлово-комунальних субсидій зросло у 6,2 рази порівняно із відповідним періодом минулого року до 18,1 млрд грн, що становить більше половини виділеного на цей рік фінансування. Верифікація отримувачів житлово-комунальних субсидій залишається проблематичною. Зокрема, за даними Міністерства фінансів є випадки зловживання з боку домогосподарств при отриманні субсидій і певні перевірки та контроль повинні бути здійснені в ризикових випадках.

Ринок праці: Реальна заробітна плата продовжує зростати

Заробітна плата. Середня номінальна заробітна плата в липні виросла на 24,1% дпр до 5337 грн у першу чергу завдяки індексації заробітної плати, зростанню мінімальної заробітної плати та зростанню заробітної плати в бюджетному секторі та державній адміністрації. Зростання реальної заробітної плати пришвидшилося до 17,3% дпр у порівнянні з 12.2% дпр у травні завдяки сповільненню інфляції.

Номінальна заробітна плата в промисловості виросла на 21,1% дпр. Як і раніше, заробітна плата зростала значно повільніше у добувній промисловості ніж в переробною промисловістю (на14,9% дпр та 22,6% дпр, відповідно) через фінансові труднощі вугільного сектору. На підприємствах з виробництва комп'ютерів, елекктронної та оптичної апаратури приріст заробітної плати досягнув 64,8% дпр й перевищив середній рівень по економіці. Швидше за все, це пояснюється імпортозаміщенням та збільшенням військових замовлень. Заробітна плата у секторі електро- та газопостачання виросла на 24,3% дпр.

Заробітна плата виросла на 29,2% дпр у галузі освіти та на 30,1% дпр в галузі охорони здоров'я завдяки перегляду єдиної тарифної сітки. Заробітна плата вдержавному управлінні виросла на 27,6% дпр внаслідок рішення Кабінету Міністрів збільшити заробітну плату державним службовцям починаючи з 1-го травня.

Середня заробітна плата*

*не враховуючи АР Крим
Джерело: Держстат

Монетарна політика: Стабільність продовжується

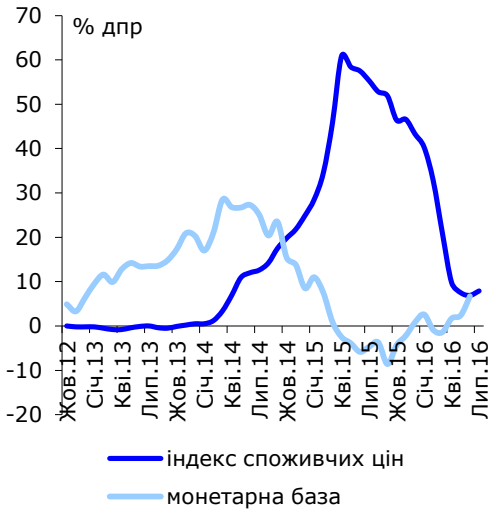
Споживча інфляція прискорилась до 7,9% дпр у липні проти 6,9% дпр в червні. Це відображало менш суттєве сезонне падіння цін на фрукти та овочі, ніж у 2015 році. Індекс цін на харчові продукти все таки впав на 0,9% дпм через сезонні явища та

очікування гарного урожаю. Водночас підвищення тарифів на гарячу воду в 1,6 рази збільшило індекс цін на утримання житла та комунальні послуги на 1,7% дпм. ІСЦ в цілому зменшився на 0,1% дпм.

Місячна базова інфляція була від'ємною на рівні 0,4% дпм через сезонне зменшення цін на літній одяг та взуття. Загалом стабільний обмінний курс та слабкі продажі допомогли утримувати підвищення цін на інші складові кошика базового ІСЦ в межах 1-2%.

За результатами щомісячного засідання з монетарної політики НБУ зменшив облікову ставку в четвертий раз поспіль. Облікова ставка НБУ зменшилась до 15,5% річних проти 19% річних в квітні. Зміну облікової ставки обґрунтовували тим, що сприятливі зовнішні умови та низькі ціни на харчові товари допомагають утримувати інфляцію на шляху до цільового показника. Зниження облікової ставки та нижчі інфляційні очікування сприяли зменшенню відсоткових ставок за вкладами: індекс ставок за 12-місячними вкладами фізичних осіб був меншим 19% річних в другій половині липня, тоді як він перевищував 20% річних у квітні.

Динаміка ІСЦ та монетарної бази

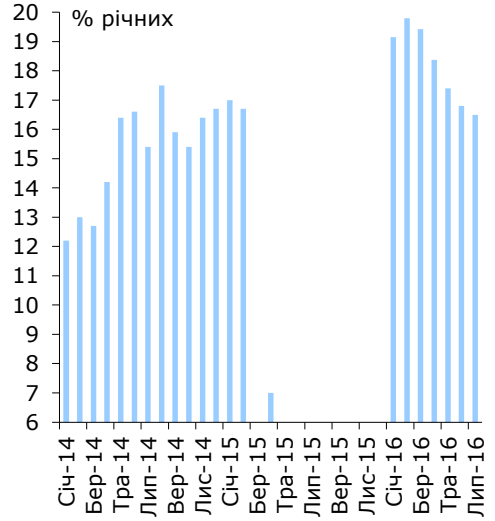

Джерело: Держстат, НБУ

Обмінний курс: Гривня мало рухається влітку

В липні міжбанківський обмінний курс гривні до дол. США не рухався далеко від 24,8 грн за дол. США. Вплив послаблення валютного контролю, найімовірніше, було нівельовано позитивною динамікою експортних надходжень. В результаті, зростання попиту перетнулось із зростанням пропозиції. Втім, чиста покупка іноземної валюти НБУ зменшилась до найменшого рівня за 4 місяці – 257 млн дол. США. Це було достатнім, щоб забезпечити чисті виплати уряду за зовнішнім державнім боргом та збільшити міжнародні резерви НБУ до 14,1 млрд дол. США у липні з 14,0 млрд дол. США у червні.

Середньозважена доходність ОВДП

Джерело: НБУ

Державний борг: Номінальна величина державного боргу зросла

Борг. Протягом першої половини 2016 року державний борг зріс на 6,1% в гривневому еквіваленті (до 1 700 млрд грн) або на 2,5% в еквіваленті дол. США (до 67,1 млрд дол. США). Частка номінованого в гривні боргу залишилася практично незмінною (на рівні близько 29% від загального державного боргу). Зростання зовнішнього боргу (на 1,6% в еквіваленті дол. США) обумовлено передусім отриманням кредиту від уряду Японії (близько 300 млн дол. США) та додатковим випуском деривативів для завершення технічної процедури реструктуризації боргу 2015 року (близько 431 млн дол. США). Водночас внутрішній борг зростав швидшими темпами за рахунок розміщення ОВДП (номінованих у гривні та у дол. США) та рекапіталізації державних банків.

Внутрішній борг. У липні Міністерство фінансів розмістило облігації внутрішньої державної позики на суму 3,5 млрд грн із середньозваженою дохідністю 16,5% в порівнянні з 6,0 млрд грн з доходністю 16.8% у червні. Частка дво- та трирічних облігації у загальному обсязі розміщення склала близько 67,3%, в той час як відповідна частка п'ятирічних облігацій становила лише 3% (в порівнянні з 71,7% в червні). Крім того, уряд випустив номіновані в дол. США дворічні облігації на суму 98 млн дол. США з доходністю 7,2% річних.

Таблиці

Економічні Тенденції		III 14	IV 14	I 15	II 15	III 15	IV 15	I 16	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.	Грд.	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Тра.	Чер.	Лип.
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-8,0	-10,1	-20,5	-20,0	-16,1	-13,0	-1,7	-17,4	-16	-15	-14,0	-13,0	-1,7	2,9	3,7	3,7	3,1	2,0	…
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-16,4	-20,4	-29,7	-26,2	-20,9	-12,3	1,9	-22,8	-21	-19	-17,3	-12,3	-11,4	-2,0	1,9	8,5	9,3	9,1	…
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	16,0	2,2	-4,7	-9,3	-5,3	-4,8	-1,7	-5,8	-5	-4	-4,7	-4,8	-2,5	-2,1	-1,7	-1,7	-1,3	-0.3	…
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	-5,3	-7,5	-23,9	-24,6	-22,3	-20,7	1,6	-23,1	-22	-22	-21,4	-20,7	-1,4	-1,7	1,6	2,5	1,8	2,3	…
Середня заробітна плата	грн.	3463	3508	3650	4113	4313	4753	4622	4205	4343	4532	4498	5230	4362	4585	4920	4895	4984	5337	…
ІСЦ	% дпр	17,5	21,8	45,8	57,5	51,9	43,3	20,9	52,8	51,9	46,4	46,6	43,3	40,3	32,7	20,9	9,8	7,5	6,9	7,9
ІВЦ	% дпр	26,9	32,8	51,7	37,9	32,5	25,4	10,5	33,0	32,5	30,2	25,1	25,4	21,2	17,4	10,5	10,1	16,4	15,7	18,3
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-16,4	-19,9	-31,4	-32,2	-29,8	-27,0	-16,4	-31,0	-29,8	-28,9	-28,1	-27,0	-30,0	-18,6	-16,4	-12,3	-10,3	-9,7	…
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-24,8	-28,1	-33,1	-34,2	-31,8	-29,3	-10,9	-32,2	-31,8	-30,4	-29,5	-29,3	-22,9	-14,0	-10,9	-8,3	-7,3	-6,2	…
Баланс торгівлі (кум.) *	млрд. дол. США	-3,0	-4,6	-0,6	-0,6	-1,0	-1,7	-1,6	-1,0	-1,0	-1,5	-1,8	-1,7	-0,4	-1,1	-1,6	-1,7	-1,3	-2,0	…
Поточний рахунок (кум.)	млрд. дол. США	-1,2	-2,6	-0,4	-0,1	0,1	-0,2	-1,0	0,0	0,1	-0,3	-0,5	-0,2	-0,3	-0,5	-1,0	-0,6	-0,4	-0,2	…
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	13,3	12,7	12,6	12,8	13,0	13,1	13,3	13,4	13,5	12,7	13,2	13,5	14,0	14,1
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	23,5	13,8	0,9	-5,9	-8,6	0,8	-1,4	-3,7	-8,6	-4,3	-2,2	0,8	2,6	-0,9	-1,4	1,7	2,4	6,7	…
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	16,4	16,4	19,9	23,1	21,1	20,7	20,0	21,2	21,0	20,9	20,7	20,4	20,0	19,8	20,3	20,9	21,1	20,6	…
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	12,58	13,56	21,23	21,56	21,74	22,90	25,69	21,65	21,79	21,94	23,33	23,42	24,32	26,45	26,30	25,54	25,21	24,93	24,82
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	12,58	13,56	21,18	21,62	21,69	22,33	25,68	21,54	21,78	21,84	23,31	21,84	24,26	26,39	26,39	25,63	25,21	24,95	24,82
Обмінний курс, середній	євро	16,67	17,21	23,88	23,88	24,11	24,62	28,34	23,93	24,46	24,56	25,07	24,23	26,35	29,33	29,33	29,06	28,50	28,09	27,49

Джерела: Держкомстат, НБУ, ICAP, власні розрахунки,
* Дані наведені щодо експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014[к]	2015[к]
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1079,3	1300,0	1404,7	1465,2	1568,9	1979,5
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,0	163,1	175,8	183,3	132,2	90,6
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,5	0,2	0,0	-6,6	-9,9
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	7,1	-5,0	-20,6	12,2	8,0	-0,7	-4,3	-10,1	-13,0
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,4	20,2	-3,9	13,6	2,2	-4,8
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6	-0,3	12,1	48,7
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2	0,5	24,9	43,3
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7	-0,1	17,1	36,0
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3	1,7	31,8	25,4
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,4	27,0	34,3	-36,9	26,0	27,5	3,4	-5,5	-19,9	-27,0
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,6	35,2	39,3	-44,2	28,8	34,8	7,5	-3,5	-28,1	-29,3
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,8	-1,7	-3,0	-10,2	-14,3	-16,5	-4,6	-0,2
Поточний рахунок	% ВВП	4,8	3,7	7,3	5,8	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,1	-1,5	-2,2	-6,3	-8,2	-9,0	-3,5	-0,2
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	7,5	5,7	9,2	9,9	4,7	5,8	7,0	7,2	4,1	0,3	3,0
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4	20,4	7,5	13,3
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6	-4,4	-4,6	-1,6
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	40,0	36,0	37,5	39,9	69,4	79,4
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,1	20,5	38,5	52,7
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4	20,3	8,5	0,8
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9	8,0	8,0	8,0	11,9	21,8
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	15,8	24,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5	11,1	10,3	10,6	15,7	24,2
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6	10,5	10,3	11,0	19,3	26,2

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію
[к] дані не включають окуповану територію АР Крим

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		II 11	III 11	IV 11	I 12	II 12	III 12	IV 12	I 13	II 13	III 13	IV 13	I 14[к]	II 14[к]	III 14[к]	IV 14[к]	I 15[к]	II 15[к]	III 15[к]	IV 15[к]	I 16[к]
ВВП	млрд. грн.	310,3	368,5	362,6	292,3	346,0	387,1	379,2	303,8	354,8	398,0	408,6	316,9	382,4	440,5	447,1	375,5	455,2	563,9	584,8	453,2
реальний ВВП	% дпр	4,4	6,7	5,1	2,4	3,0	-1,3	-2,4	-1,3	-1,2	-1,1	3,4	-1,0	-4,3	-5,3	-14,4	-17,0	-14,7	-7,2	-1,4	0,1
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	14,9	15,9	18,0	7,1	11,8	10,2	4,9	5,9	8,7	6,8	6,3	3,3	-7,8	-13,9	-12,2	-20,7	-28,1	-19,3	-13,0	-2,2
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	3,4	-9,4	-6,4	3,5	5,0	9,7	1,1	2,0	-0,9	-1,5	-2,9	-5,9	5,2	0,1	4,5	2,7	-5,9	-1,7	8,1	0,1
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	4,1	17,8	10,8	15,3	18,7	-2,9	-2,1	6,1	-18,1	-8,9	-8,7	-19,9	-19,3	-28,0	-26,5	-22,8	-13,8	-6,3	1,4	4,2
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	2,7	-1,0	-5,5	-7,4	-6,3	-1,8	-7,2	-7,4	-13,5	-6,8	-4,5	-5,1	-2,3	-16,8	-31,1	-26,1	-22,1	-10,8	-5,8	-3,8
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	20,2	10,4	3,5	-2,9	11,9	6,6	-0,2	1,3	-15,7	1,7	-0,6	-11,8	-10,9	-32,3	-29,6	-19,8	-32,1	-18,2	-17,3	-7,2
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	0,4	18,1	35,6	0,4	11,4	-8,0	-3,5	5,7	21,7	-2,8	36,5	5,7	-9,1	25,6	-20,6	-4,7	-11,8	-3,8	-3,6	-1,6
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	3,9	7,5	-4,2	2,5	0,5	-4,9	-6,6	-9,3	-9,9	-10,6	-9,8	-3,2	-5,4	-12,7	-13,2	-24,4	-20,7	-7,9	-0,2	6,9
Будівництво (реальна)*	% дпр	5,3	-7,7	-1,5	-4,9	1,7	-14,3	-18,7	-16,1	-19,4	-8,0	-4,4	4,7	-14,0	-26,3	-30,8	-30,4	-24,2	-9,1	10,8	6,8
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	3,3	8,3	4,2	2,1	3,4	-0,5	-2,0	0,2	-1,2	0,9	0,9	-3,0	-7,2	-18,4	-26,6	-25,0	-19,8	-13,6	-6,1	3,7
Транспорт (реальна)*	% дпр	12,1	10,4	13,2	-2,6	-3,2	-8,3	-10,5	-1,7	-0,8	1,3	2,7	-7,8	-10,9	-10,1	-11,0	-8,2	-2,3	-0,2	4,9	5,4
Платіжний баланс																					
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-1,7	-2,6	-4,3	-1,9	-3,7	-3,9	-4,8	-3,2	-2,3	-6,0	-5,0	-1,3	-0,8	-1,2	-1,4	-0,4	0,3	0,2	-0,3	-1,1
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-4,4	-5,6	-9,6	-5,2	-8,5	-8,1	-10,1	-8,4	-5,1	-12,1	-9,8	-3,5	-2,5	-3,3	-6,7	-2,4	1,5	0,9	-1,1	-6,2
Баланс товарів	млн. дол. США	-3211	-5098	-5771	-4292	-5818	-5503	-6233	-4635	-3677	-7881	-5935	-2195	-1185	-1412	-2336	-1111	-470	-662	-1066	-1534
Баланс послуг	млн. дол. США	1882	2523	1867	1864	1697	2361	1578	1349	1504	2575	1066	937	443	456	686	555	388	278	397	263
Поточні трансферти	млн. дол. США	878	988	803	683	805	777	711	533	589	480	547	241	494	306	500	558	715	644	711	…
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	2422	2090	1623	2012	1270	2037	1876	1082	496	1510	991	-665	-319	725	558	397	907	890	818	1334
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	116	43	210	1	74	83	358	713	568	655	-756	-241	-49	-84	-17	141	10	13	13	11
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	37,6	35,0	31,8	31,1	29,3	29,3	24,5	24,7	23,2	21,6	20,4	15,1	17,1	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	13,3	12,7
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,98	7,99	8,01	8,03	8,04	8,09	8,11	8,11	8,14	8,15	8,21	9,14	11,71	12,58	13,56	21,23	21,26	21,74	22,90	25,69
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,97	7,97	7,98	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	8,86	12,71	12,58	21,18	21,33	21,23	21,69	22,33	25,68
Бюджет																					
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	30,1	29,6	30,8	33,7	31,8	28,2	33,6	35,2	29,4	28,9	28,6	35,4	29,4	24,7	27,4	37,3	34,8	37,2	40,4	36,1
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,8	4,2	4,7	5,1	4,9	4,5	5,0	5,3	5,1	4,6	4,8	5,1	4,7	4,2	5,0	5,5	5,3	5,6	6,6	6,3
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	4,6	3,6	4,4	4,9	4,1	2,9	4,2	6,1	3,4	3,0	3,0	4,9	2,5	1,9	1,5	4,4	1,7	1,5	1,7	3,6
Податок на додану вартість	% від ВВП	12,9	9,7	9,6	10,8	10,4	8,6	10,0	9,7	9,0	8,1	8,4	8,7	9,5	6,8	10,1	11,4	9,2	10,0	10,6	11,7
Акцизні збори	% від ВВП	3,0	2,8	2,5	2,8	2,9	2,8	2,4	3,1	2,6	2,3	2,2	2,5	3,0	3,0	2,8	3,3	3,4	3,7	4,0	4,2
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	33,2	27,0	35,7	33,9	34,1	30,7	41,3	36,9	35,8	30,1	35,9	35,2	34,7	27,2	35,5	33,6	35,0	32,5	54,2	35,3
Поточні видатки	% від ВВП	30,8	24,0	30,2	31,9	31,6	27,8	37,3	35,6	33,9	28,2	33,2	34,8	33,7	25,8	33,6	31,8	33,7	29,9	49,2	34,4
Капітальні видатки	% від ВВП	2,4	3,0	5,6	1,9	2,5	2,9	4,0	1,3	1,9	1,9	2,8	0,5	1,0	1,4	1,9	1,7	1,3	2,6	5,0	0,9
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-3,4	-3,9	-5,5	-0,2	-2,6	-3,0	-7,8	-1,9	-6,3	-1,5	-7,3	0,1	-5,3	-2,8	-8,8	3,7	-0,4	4,4	-13,9	0,9
Надходження від приватизації	% від ВВП	3,2	0,0	0,1	1,4	0,3	0,1	0,4	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Банківський сектор																					
Грошовий агрегат М0	% дпр	11,5	8,6	6,3	4,7	6,7	5,2	5,5	9,7	9,8	12,3	17,0	19,2	31,9	28,8	19,0	6,0	-1,3	-6,2	-0,1	-5,3
Грошовий агрегат М2	% дпр	22,0	16,0	14,4	11,2	9,0	10,7	13,1	16,0	17,9	19,2	17,5	17,7	13,4	14,2	5,4	9,0	3,1	5,6	4,0	-1,7
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	26,0	16,7	12,3	14,4	16,4	16,3	16,3	19,1	26,5	33,4	38,0	7,9	-2,3	-12,3	-22,1	-19,1	-17,7	-16,6	-1,0	4,3
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	21,0	15,7	13,4	12,4	10,8	17,0	21,8	17,0	14,7	8,4	0,9	19,8	10,2	5,5	18,0	25,4	11,6	3,7	-2,4	-16,1
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	18,5	21,1	21,0	17,4	15,3	9,1	7,7	8,6	7,4	10,2	16,9	12,3	4,9	-0,8	-9,1	-11,0	-11,8	-15,8	-20,8	-16,6
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	0,9	-2,3	-4,2	-7,0	-10,8	-9,9	-7,3	-4,4	-0,4	0,8	2,8	36,4	38,5	49,1	53,5	58,4	29,2	18,7	15,9	-15,0
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	6,3	5,3	2,9	-2,9	-7,0	-8,0	-6,6	-5,6	-2,7	-0,5	2,9	26,3	24,4	24,6	21,7	17,9	3,1	-5,7	-10,5	-18,1
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	66,6	64,4	62,9	61,5	59,8	59,1	57,8	55,9	55,7	55,1	53,2	58,5	59,1	59,8	59,5	58,5	57,6	60,7	55,4	55,6
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	13,5	14,1	18,4	15,5	15,6	19,5	20,8	16,2	15,3	15,3	16,5	18,4	17,5	16,4	16,6	19,9	23,1	21,1	20,7	20,0
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	9,8	8,8	8,4	8,2	8,2	8,5	8,8	9,4	9,7	9,6	8,8	8,7	9,4	9,2	8,8	8,2	9,3	9,2	9,1	8,9

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД

* зміна доданої вартості

[к] Дані не включають Крим, у 2015 році - не включають частину зони АТО, попередні оцінки платіжного балансу (НБУ), Нац.рахунки відповідно до SNA 2008 та КВЕД-2012, знецінення гривні вплинуло на дані банківської системи

Контакти:

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01030 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Голова Правління

Ігор Бураковський
burakovsky@ier.kiev.ua

Виконавчий директор

Оксана Кузяків
kuziakiv@ier.kiev.ua

Директор з наукової роботи

Вероніка Мовчан
movchan@ier.kiev.ua

Центр економічних досліджень

Олександра Бетлій
betliy@ier.kiev.ua

Віталій Кравчук
Kravchyk@ier.kiev.ua

Ірина Коссе
kosse@ier.kiev.ua

Катерина Фурманець
furmanets@ier.kiev.ua

Артур Ковальчук
kovalchuk@ier.kiev.ua

Микола Риженков
ryzhenkov@ier.kiev.ua

Костянтин Кравчук
k.kravchuk@ier.kiev.ua

Олександр Кріниця
krinitsyn@ier.kiev.ua

Андрій Бутін
butin@ier.kiev.ua

Центр досліджень сучасного суспільства

Ірина Федець
fedets@ier.kiev.ua

Тетяна Олійник
oliinyk@ier.kiev.ua

Вікторія Беспалько
bespalko@ier.kiev.ua

Німецько-український агрополітичний діалог

Олекса Степанюк
stepaniuk@ier.kiev.ua

Марія Ярошко
Yaroshko@apd-ukraine.de

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, підготовлений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.